

ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΟΥ
ΓΕΝΙΚΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ &
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ

Αριθμ. Γνωμοδότησης: 122/2016

Αριθμ. Ερωτήματος: Το με αρ. πρωτ. 738/8-4-2016 Γραφείου Υφυπουργού Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Ερώτημα: Αν μετά την κατάργηση του άρθρου 39 του ν.4331/2015 από τότε που ίσχυσε από το άρθρο 21 παρ. 3 του ν.4337/2015 υποχρεούται η διοίκηση του Ε.Τ.Α.Α. να ανακαλέσει τις σχετικές πράξεις που εκδόθηκαν σε εφαρμογή του καταργηθέντος άρθρου.

Γνωμοδοτών: Ο Νομικός Σύμβουλος Σπυρίδων Α. Παπαγιαννόπουλος.

*****

1. Στο άρθρο 39 του ν.4331/2015 «*Μέτρα για την ανακούφιση Ατόμων με Αναπηρία ... και άλλες διατάξεις*» (Α' 69/2.7.2015) υπό τον τίτλο «*Διάταξη μείωσης ασφαλιστικών εισφορών*» ορίζονται τα εξής:

«1. Οι ασφαλισμένοι στον κλάδο κύριας ασφάλισης του Ενιαίου Ταμείου Ανεξάρτητα Απασχολούμενων (Ε.Τ.Α.Α.) - Τομέας Σύνταξης Μηχανικών και Εργοληπτών Δημοσίων Έργων (Τ.Σ.Μ.Ε.Δ.Ε.), Τομέας Σύνταξης και Ασφάλισης Υγειονομικών (Τ.Σ.Α.Υ.), Τομέας Ασφάλισης Νομικών (Τ.Α.Ν.) - που έχουν υπαχθεί στην ασφάλιση οποιουδήποτε φορέα κύριας ασφάλισης ή στο Δημόσιο από 1.1.1993 και εφεξής, και ασφαρίζονται στους ανωτέρω Τομείς ως ελεύθεροι επαγγελματίες, μπορούν να επιλέξουν με αίτησή τους

την κατάταξή τους σε μία εκ των δύο κατώτερων της υποχρεωτικής ασφαλιστικών κατηγοριών που προβλέπονται από τα προεδρικά διατάγματα 124/1993, 126/1993 και 125/1993 και να παραμείνουν σε αυτή μέχρι 31.12.2016.

2. Κατά την υποβολή της αίτησης για υπαγωγή σε κατώτερη της υποχρεωτικής ασφαλιστική κατηγορία οι ασφαλισμένοι πρέπει να μην έχουν ληξιπρόθεσμες οφειλές προς το Ε.Τ.Α.Α. ή σε περίπτωση ύπαρξης οφειλών να έχουν υπαχθεί σε καθεστώς ρύθμισης οφειλών και να είναι ενήμεροι.

3. Η κατάταξη σε κατώτερη ασφαλιστική κατηγορία αρχίζει από την πρώτη του επόμενου έτους εντός του οποίου υποβλήθηκε η αίτηση.

Ειδικά για αιτήσεις που θα υποβληθούν εντός του 2015, είναι δυνατή η αναδρομική υπαγωγή σε κατώτερη ασφαλιστική κατηγορία από 1.1.2015. Σε περίπτωση που έχουν καταβληθεί ασφαλιστικές εισφορές που αφορούν το έτος 2015, με βάση την υποχρεωτική ασφαλιστική κατηγορία, οι υπηρεσίες των Τομέων του Ε.Τ.Α.Α. συμψηφίζουν το επιπλέον καταβληθέν ποσό με μελλοντικές ασφαλιστικές εισφορές.

4. Οι ασφαλισμένοι παραμένουν στην κατώτερη επιλεγείσα ασφαλιστική κατηγορία, εφόσον καταβάλλουν εμπρόθεσμα τις τρέχουσες ασφαλιστικές εισφορές και σε περίπτωση που έχουν υπαχθεί σε καθεστώς ρύθμισης δεν έχουν εκπέσει αυτής. Σε αντίθετη περίπτωση επανέρχονται αυτοδικαίως στην υποχρεωτική ασφαλιστική κατηγορία που θα υπάγονταν βάσει του χρόνου ασφάλισής τους, εφόσον δεν είχαν ασκήσει το δικαίωμα κατάταξης σε κατώτερη ασφαλιστική κατηγορία.

5. Το δικαίωμα υπαγωγής σε κατώτερη της υποχρεωτικής ασφαλιστική κατηγορία ασκείται άπαξ.

Σε περίπτωση απώλειας για οποιονδήποτε λόγο του δικαιώματος επιλογής κατάταξης σε κατώτερη ασφαλιστική κατηγορία, ο ασφαλισμένος δικαιούται να επανέλθει με νεότερη αίτησή του, για μία και μόνο φορά, κατατασσόμενος στην επιλεγείσα ασφαλιστική κατηγορία. Στην περίπτωση αυτή η υπαγωγή σε

κατώτερη ασφαλιστική κατηγορία γίνεται από την πρώτη του επόμενου της υποβολής της νέας αίτησης μήνα.

6. Τα ανωτέρω εφαρμόζονται και στους λοιπούς Τομείς των κλάδων επικουρικής ασφάλισης, ασθένειας και πρόνοιας του Ενιαίου Ταμείου Ανεξάρτητα Απασχολούμενων (Ε.Τ.Α.Α.), καθώς και στην ειδική προσαύξηση του Τ.Σ.Μ.Ε.Δ.Ε. και τον Κλάδο Μονοσυνταξιούχων του Τ.Σ.Α.Υ..

7. Οι ασφαλισμένοι των Τομέων των κλάδων κύριας και επικουρικής ασφάλισης, ασθένειας και πρόνοιας του Ενιαίου Ταμείου Ανεξάρτητα Απασχολούμενων (Ε.Τ.Α.Α.), που έχουν υπαχθεί στην ασφάλιση οποιουδήποτε φορέα κύριας ασφάλισης ή στο Δημόσιο μέχρι 31.12.1992, και ασφαλιζονται στους ανωτέρω Τομείς του Ε.Τ.Α.Α. ως ελεύθεροι επαγγελματίες, ή έμμισθοι υπόχρεοι της ειδικής προσαύξησης (Ε.Τ.Α.Α.-Τ.Σ.Μ.Ε.Δ.Ε.) καταβάλλουν από 1.1.2015 έως 31.12.2016 προς τους Τομείς τις προβλεπόμενες εισφορές, όπως αυτές είχαν διαμορφωθεί και ίσχυαν μέχρι 30.6.2011. Τυχόν επιπλέον ποσά που έχουν καταβληθεί συμψηφίζονται με μελλοντικές εισφορές. Από 1.1.2017 οι ανωτέρω ασφαλισμένοι καταβάλλουν προς τους Τομείς του Ε.Τ.Α.Α., πέραν της προβλεπόμενης από την ισχύουσα νομοθεσία ασφαλιστικής εισφοράς και την προβλεπόμενη από την παρ. 14 του άρθρου 44 του ν. 3986/2011, όπως ισχύει, πρόσθετη εισφορά.

8. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, μετά από γνώμη του Δ.Σ. του Ε.Τ.Α.Α., καθορίζεται κάθε άλλο σχετικό θέμα για την εφαρμογή της παρούσας διάταξης.

9. Οι αναδρομικές οφειλές εισφορών των μέχρι 31.12.1992, καθώς και των από 1.1.1993 ασφαλισμένων προς τους Τομείς του Ε.Τ.Α.Α., που αφορούν το χρονικό διάστημα από 1.7.2011 μέχρι 31.12.2014 και έχουν προκύψει από την επιβολή της προβλεπόμενης πρόσθετης εισφοράς της παρ. 14 του άρθρου 44 του ν. 3986/2011, όπως ισχύει, καθώς και λόγω της υποχρεωτικής μετάταξης σε ανώτερη ασφαλιστική κατηγορία, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα από την παρ. 15 του άρθρου 44 του ν. 3986/2011, αντίστοιχα,

καταβάλλονται σε ισόποσες δόσεις, χωρίς την επιβολή των προβλεπόμενων ποινών λόγω καθυστέρησης εξόφλησής τους.

Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, μετά από γνώμη του Δ.Σ. του Ε.Τ.Α.Α., καθορίζεται ο αριθμός των δόσεων, ο χρόνος και ο τρόπος καταβολής τους, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα για την εφαρμογή της ρύθμισης της παρούσας παραγράφου.».

2. Στο άρθρο 21 παρ. 3 του ν.4337/2015 «Μέτρα για την εφαρμογή της συμφωνίας δημοσιονομικών στόχων και διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων» (Α' 129/17.10.2015) ορίζεται ότι: «3. Οι διατάξεις των άρθρων 21, 28, 31, 39, 75 και 76 του ν.4331/2015 (Α' 69) καταργούνται από την ημερομηνία έναρξης ισχύος τους.».

3. Όπως προκύπτει από τον συνδυασμό των παραπάνω διατάξεων αλλά και από το διδόμενο ιστορικό, με την παρ. 15 του άρθρου 44 του ν.3986/2011 σε συνδυασμό με τις διατάξεις της παρ. 5^ο του άρθρου 20 του ν.4019/2011, οι από 1.1.1993 κι εφεξής ασφαλισμένοι ως ελεύθεροι επαγγελματίες στον κλάδο κύριας ασφάλισης του Ε.Τ.Α.Α. και στους τρεις Τομείς αυτού (Τομέας Σύνταξης Μηχανικών και Εργοληπτών Δημοσίων Έργων – Τ.Σ.Μ.Ε.Δ.Ε., Τομέας Σύνταξης και Ασφάλισης Υγειονομικών – Τ.Σ.Α.Υ., και Τομέας Ασφάλισης Νομικών – Τ.Α.Ν.) μετατάσσονται υποχρεωτικά σε ανώτερη ασφαλιστική κατηγορία από 1.7.2011. Περαιτέρω, όπως προκύπτει από την Εισηγητική έκθεση του άρθρου 39 του ν.4331/2015 (αναφέρεται σε αυτήν ως άρθρο 38) λόγω των αυξημένων ποσοστών ανεργίας που καταγράφονται τα τελευταία χρόνια ιδιαίτερα στους συγκεκριμένους επαγγελματικούς κλάδους και εξαιτίας της δυσμενούς οικονομικής συγκυρίας που πλήττει τους εν λόγω κλάδους σε συνδυασμό με τις υψηλές προβλεπόμενες ασφαλιστικές εισφορές, παρατηρήθηκε έντονα το φαινόμενο οι ασφαλισμένοι να δυσκολεύονται να ανταποκριθούν στις ασφαλιστικές τους υποχρεώσεις έναντι του Ταμείου και προβαίνουν ακόμα και στη διαγραφή τους από αυτό. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα

αφενός τη συσσώρευση οφειλών από την πλευρά των ασφαλισμένων επιτείνοντας την ανασφάλειά τους έναντι του θεσμού της κοινωνικής ασφάλισης και αφετέρου την απώλεια εσόδων για το Ταμείο και τη διατάραξη της αναλογίας ασφαλισμένων – συνταξιούχων απειλώντας τη βιωσιμότητά του. Στο πλαίσιο αυτό, με την διάταξη του άρθρου 38 παρασχέθηκε η δυνατότητα στους νέους ασφαλισμένους του Ε.Τ.Α.Α. που ασκούν ελεύθερο επάγγελμα να επιλέξουν κατόπιν αιτήσεώς τους την κατάταξή τους σε μία εκ των δύο κατώτερων από αυτήν στην οποία υπάγονται ως σήμερα υποχρεωτικά ασφαλιστικών κατηγοριών που προβλέπονται από τα π.δ. 124/1993, 125/1993 και 126/1993 και να παραμείνουν σε αυτή μέχρι 31.12.2016. Η ως άνω δυνατότητα παρέχεται εφόσον οι ασφαλισμένοι δεν έχουν ληξιπρόθεσμες οφειλές ή έχουν φροντίσει να τις ρυθμίσουν με βάση τις κείμενες σχετικές διατάξεις και τηρούν τη ρύθμιση, ισχύει δε το πολύ για δύο χρόνια από 1.1.2015 έως 31.12.2016.

4. Εξάλλου, στην εισηγητική έκθεση του ν.4337/2015 (άρθρο 21 παρ. 3) , ως αιτία αναδρομικής ανάκλησης της παραπάνω ρύθμισης αναφέρονται τα εξής: «Επιστοπροσθέτως, με τις διατάξεις του άρθρου αυτού καταργούνται οι διατάξεις των άρθρων .... 39, ... του ν. 4331/2015 (Α' 69) επειδή οι διατάξεις αυτές είναι αντίθετες με τη συμφωνία της 20^{ης} Φεβρουαρίου 2015, στην οποία αναφέρεται ότι «οι ελληνικές αρχές δεσμεύονται να απέσχουν από την ακύρωση των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων που θα επηρέαζαν αρνητικά τους δημοσιονομικούς στόχους, την ανάκαμψη της οικονομίας ή τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα, όπως αυτά αξιολογούνται από τους θεσμούς» και επειδή στο ν. 4336/2015 αναφέρεται ότι «Η Ελληνική Κυβέρνηση θα καταργήσει τις τροποποιήσεις στο συνταξιοδοτικό σύστημα που εισήγαγαν οι ν.4325/2015 και ν. 4331/2015 σε συμφωνία με τους θεσμούς».

5. Όπως τέλος προκύπτει από το υπ' αρ. 99460/25-04-2016 έγγραφο του Προέδρου του Ε.Τ.Α.Α., μετά την ψήφιση του άρθρου 39 του ν. 4331/2015, υπέβαλαν αίτηση για υπαγωγή σε κατώτερη ασφαλιστική κατηγορία 19.050 ελεύθεροι επαγγελματίες - μηχανικοί εκ των ασφαλισμένων μετά την 1-1-

1993. Όσες αιτήσεις εξ αυτών (δηλ. οι ανωτέρω 19.500) κάλυπταν τα απαιτούμενα στην ως άνω διάταξη έγιναν αποδεκτές άνευ άλλου τινός και εκδόθηκαν τα σχετικά ειδοποιητήρια πληρωμής. Η για ορισμένους μήνες ισχύς του άρθρου 39 του ν.4331/2015 πριν τη κατάργησή του με το άρθρο 21 παρ. 3 του ν.4337/2015, έδωσε τη δυνατότητα πληρωμής – σε όσους έκαναν χρήση της διάταξης αυτής – μικρότερων ασφαλιστικών εισφορών για το 2015. Το γεγονός αυτό – και μάλιστα σε μια πολύ δύσκολη οικονομικά περίοδο για τους αυτοαπασχολούμενους μηχανικούς βοήθησε σημαντικά στο να αυξηθούν ιδιαίτερα τόσο η εισπραξιμότητα του Ε.Τ.Α.Α.- Τομείς Μηχανικών και λοιποί – όσο και τα έσοδα του Ε.Τ.Α.Α. σε απόλυτους αριθμούς. Ταυτόχρονα αυξήθηκε σημαντικά και ο αριθμός των ασφαλισμένων που εξυπηρέτησαν τις τρέχουσες ασφαλιστικές εισφορές τους κάνοντας χρήση των διατάξεων του ν.4331/2015 για ρύθμιση οφειλών. Και η συντριπτική πλειοψηφία εξ αυτών παραμένουν μέχρι σήμερα στην εξυπηρέτηση των δόσεων τους, κάτι που δεν θα ήταν καθόλου εύκολο λόγω της υπερβολικής αύξησης των εισφορών που είχε γίνει το έτος 2011. Συγκεκριμένα, λόγω της ως άνω ρύθμισης κατά το έτος 2015 το Ταμείο είχε σημαντικές βελτιώσεις στα οικονομικά αποτελέσματα εισπραξης ασφαλιστικών εισφορών ως εξής: 1^{ον}) ενώ η εισπραξιμότητα στους αυτοαπασχολούμενους μηχανικούς έβαινε συνεχώς μειούμενη στα χρόνια της κρίσης και είχε πέσει κατά το έτος 2014 σε ύψος κάτω του 50% (συγκεκριμένα σε 49,30%) το 2015 προσέγγισε το 60% (59,77%). 2^{ον}) Κατά το έτος 2015 έναντι του 2014 τα αντίστοιχα έσοδα εισπραξης εισφορών από τους αυτοαπασχολούμενους του νέου ασφαλιστικού (μετά το 1993) παρουσίασαν αύξηση κατά 16,20% ή - σε απόλυτο αριθμό - 21.361.906 ευρώ. 3^{ον}) Επίσης κατά το έτος 2015 έναντι του 2014 αυξήθηκε σημαντικά ο αριθμός των αυτοαπασχολούμενων μηχανικών που εξόφλησαν τις τρέχουσες εισφορές. Ειδικότερα παρουσιάστηκε μέση αύξηση των ασφαλισμένων αυτοαπασχολούμενων που πλήρωσαν τις τρέχουσες εισφορές κατά 6.420 άτομα το Β' εξάμηνο του 2015 - έναντι του αντίστοιχου Β' εξαμήνου του 2014 - ανεβάζοντας έτσι το ποσοστό των ασφαλισμένων ατόμων που κατέβαλαν εισφορές από το 49,67% στο σημαντικό 62,25% και μάλιστα σε μία εποχή που παρουσιάστηκε σημαντική μείωση του αριθμού των ενεργών

ασφαλισμένων κατά 1.800 άτομα. Συμπερασματικά, η ανωτέρω νομοθετική διευκόλυνση έδωσε τη δυνατότητα για σημαντική αύξηση των εσόδων του Ε.Τ.Α.Α. – Τομέας Μηχανικών από τις εισπράξεις των ασφαλιστικών εισφορών για τους αυτοαπασχολούμενους μηχανικούς.

6. Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι η αναδρομική κατάργηση του επίμαχου άρθρου 39 του ν. 4331/2015 επιβλήθηκε από τους θεσμούς προκειμένου να επαναφέρει τις εισφορές των ασφαλισμένων στο πρότερο στάδιο του ν.3986/2011 χωρίς να διαμεσολαβεί νομικό κενό στην επίμαχη ρύθμιση. Και ναι μεν η έλλειψη νομίμου ερείσματος σε όσες διοικητικές πράξεις τακτοποίησης διαμεσολάβησαν μεταξύ της ισχύος των δύο νόμων, καθιστά τις εν λόγω πράξεις παράνομες, πλην όμως, ακόμη και σε αυτή τη περίπτωση, η παρανομία των πράξεων αυτών δεν είναι αυτοδίκαιη, αντίθετα, οι πράξεις αυτές εξακολουθούν να έχουν έννομα αποτελέσματα ως έχουσες το τεκμήριο της νομιμότητας, το οποίο εδώ συνίσταται στο αδιαμφισβήτητο γεγονός ότι οι πράξεις αυτές, στον χρόνο που εκδόθηκαν, είχαν νόμιμο έρεισμα. Εξάλλου η νομολογία παγίως δέχεται ότι ακόμη κι αν αρθεί το νόμιμο έρεισμα οι κανονιστικές πράξεις της Διοίκησης εξακολουθούν να ισχύουν χάριν της αρχής της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης και της σταθερότητας του δικαίου (Ενδεικτικά ΣτΕ 831/2015, 1181/2009, 1222/2009, 3206/2002 κ.α.) λαμβανομένου υπόψη και του αντικειμένου της ρύθμισής τους. Αφού λοιπόν τούτο ισχύει για τις κανονιστικές πράξεις για την ταυτότητα του νομικού λόγου θα πρέπει να ισχύει και για τις ατομικές (γενικού ή μη περιεχομένου) που εκδόθηκαν και παρήγαν έννομα αποτελέσματα σε ασφαλιστικού περιεχομένου έννομες σχέσεις.

7. Επειδή, περαιτέρω, όπως προκύπτει από το προαναφερόμενο έγγραφο του Προέδρου του Ε.Τ.Α.Α. οι πράξεις αυτές ήταν επωφελείς τόσο για τους καλόπιστους διοικούμενους (ασφαλισμένους) όσο και για το Ταμείο, θα πρέπει να εξεταστεί κατά πόσο υπάρχει υποχρέωση (ή δυνατότητα) ανάκλησης από το Ταμείο των, μέχρι την ισχύ του ν. 4337/2015, εκδοθεισών πράξεων αποδοχής και τακτοποίησης οφειλών. Σύμφωνα με την ισχύουσα πάγια θεωρία και νομολογία δεν επιτρέπεται η ανάκληση των παράνομων

επωφελών πράξεων από τις οποίες καλόπιστοι διοικούμενοι απέκτησαν δικαιώματα εκτός εάν: α) Το διοικητικό όργανο παρασύρθηκε στην έκδοση της πράξης από απατηλή ενέργεια του διοικούμενου που ωφελείται από την πράξη ή β) υπάρχουν λόγοι δημοσίου συμφέροντος ή η πράξη προσκρούει στη δημόσια τάξη ή γ) Η ανάκληση γίνεται για λόγους συμμόρφωσης προς το περιεχόμενο απόφασης του ΣτΕ ή διοικητικού δικαστηρίου, οπότε η ανάκληση επιτρέπεται οποτεδήποτε. (Σπηλιωτόπουλος «Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου» Έκδ. 2001 (11^η) παρ. 178, όπου και ΣτΕ 4090/1987, 2581/1983, 2539/1988). Εν προκειμένω αποκλεισμένων των περιπτώσεων α' και γ', δυνατότητα ανάκλησης παρέχεται μόνο στο πρώτο σκέλος της περίπτωσης β' (συνδρομή λόγων δημοσίου συμφέροντος).

8. Σχετικά με την τελευταία αυτή περίπτωση ισχύουν τα εξής: α) Η έννοια του δημοσίου συμφέροντος είναι καταρχήν γενική και αόριστη, εναπόκειται δε στη διοίκηση αλλά και στον δικαστή (σε περίπτωση δικαστικού ελέγχου μιας διάταξης που επικαλείται το δημόσιο συμφέρον) να διαπλάσει ερμηνευτικά την έννοια αυτή λαμβάνοντας όμως υπόψη και τις λοιπές βασικές συνταγματικές αρχές όπως την αρχή της αναλογικότητας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης και της ασφάλειας του δικαίου, σε κάθε δε περίπτωση, η έννοια του δημοσίου συμφέροντος είναι ευρύτερη και μη ταυτιζόμενη ως νομική έννοια με την δημοσιονομική προσαρμογή, ή τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα. β) Κατά συνέπεια η επίκληση λόγων δημοσίου συμφέροντος από τη διοίκηση προκειμένου αυτή να προβεί σε ανάκληση παράνομων πράξεων που κρίνονται επωφελείς για τον διοικούμενο δεν μπορεί να στηρίζεται αποκλειστικά και μόνο στη δημοσιονομική προσαρμογή, ή την ανάκαμψη της οικονομίας ή την χρηματοπιστωτική σταθερότητα, αλλά θα πρέπει σε κάθε περίπτωση να λαμβάνει υπόψη της την αρχή της βεβαιότητας δικαίου, της εμπιστοσύνης των πολιτών και της ταμειακής ανάγκης που έχει εν τω μεταξύ διευθετηθεί, ώστε η απαιτούμενη αιτιολογία να είναι πλήρης και επαρκής δεδομένου ότι με αυτήν βλάπτεται ολόκληρη κατηγορία ωφελούμενων ασφαλισμένων κατά τρόπο ώστε η επαναφορά των πραγμάτων στην προηγούμενη κατάσταση που επιδιώκεται από τον καταργητικό νόμο να είναι ιδιαίτερα επαχθής τόσο για αυτούς όσο και για το Ταμείο. (Περί της έννοιας του δημοσίου συμφέροντος και της διαφοροποίησής αυτού έναντι των

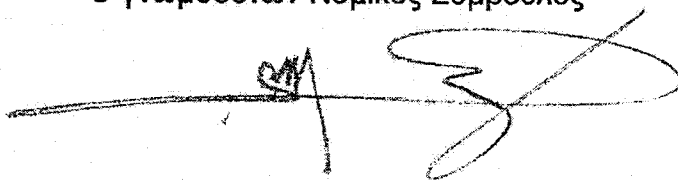

δημοσιονομικών στόχων και της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας οράτε ΣτΕ Ολομ. 2287, 2288, 2289, 2290/2015 ειδικώς 2288/2015 σκέψη 23 ως επίσης και ΑΕΔ 5/2012 αλλά και Ι. Μαθιουδάκη: «Μετασχηματισμοί του ταμειακού συμφέροντος του Δημοσίου σε περίοδο έντονης οικονομικής κρίσης. Με αφορμή τις πρόσφατες αποφάσεις 693/2011 (κατά μειοψ.) και 1620/2011 (κατά πλειοψ.) του Στ' Τμήματος του ΣτΕ.» στην ιστοσελίδα www.constitutionalism.gr με τις εκεί παραπομπές ίδια παρ. Γ.γβ: «Το δημοσιονομικό συμφέρον του δημοσίου σε περίοδο έντονης οικονομικής κρίσης».

9. Με βάση τα παραπάνω έχω την άποψη ότι η διοίκηση του Ε.Τ.Α.Α. δεν υποχρεούται να ανακαλέσει άμεσα όσες διοικητικές πράξεις εκδόθηκαν υπό την ισχύ του άρθρου 39 του ν.4331/2015, δύναται όμως να τις ανακαλέσει μόνον εφόσον το αρμόδιο όργανο του Ε.Τ.Α.Α. κρίνει αιτιολογημένα κατά τρόπο ειδικό και δικαστικά ελέγξιμο ότι η ανάκληση γίνεται για λόγους δημοσίου συμφέροντος επαρκώς προσδιοριζομένου, σύμφωνα με όσα αναπτύσσονται ανωτέρω στη σκέψη 8.

Αθήνα, 10 Μαΐου 2016

Ο γνωμοδοτών Νομικός Σύμβουλος

Σπυρίδων Α. Παπαγιαννόπουλος

Αθήνα 16.5.2016
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΣ